

תיאור העשייה בתחום החינוך הלשוני

שנת תשע"ח

שם בית הספר: "אור לציון"

שם היישוב: כוכב יעקב

מנהל בית הספר: הרב בצלאל אריאל

רכזת העברית: בתיה ברכץ

- התמונות לשימוש פנימי בלבד.

ישיבת צוות עברית

מידי יום שני מתקיימת ישיבת "צוות עברית", בה דנים בנושאים שונים בתחום החינוך הלשוני, הן ברמה הכיתתית והן ברמה הבית ספרית.

במפגשים אלו הושם הדגש על נושאים רלוונטיים כגון: משימות הערכה, מיפויים, תוכניות עבודה וכו' וכן על נושאים המשביחים את איכות לימוד העברית בבית הספר. כגון: לימודי כלל כתיב באופן בית ספרי, רעיונות לעידוד הקריאה, טקסטים שונים לכתבה וכדומה.

במהלך חודש טבת, היתה ההתמקדות על תכנון "יום העברית". בתחילה, הועלו רעיונות שונים. אח"כ, אורגנו כל הרעיונות ונכתבו עד שהכל גובש ל"יום שיא". התחנות חולקו בין המורים, כל מורה לקח על עצמו תחנות מסוימות עליהן היה אחראי ברמת הביצוע.

המשך התכנון נעשה מול המנהל ועם כלל הצוות. יום לפני יום העברית, המורים קבלו הסבר מדויק ומפורט על הפעילות שתהיה בכל תחנה ותחנה. נקבע מורה מפעיל בכל תחנה והקבוצות חולקו בכיתות תוך שמירה על איזון הכוחות.

בכל כיתה נתלתה על גבי הלוח מערכת מסודרת עם לוח התחנות, שמות הקבוצות, המורה המפעיל ובאיזו כיתה מתבצעת כל תחנה.

ביום הפעילות, כל תלמיד קיבל כרטיסיה ובה שמות התחנות- כאשר קבוצתו ניצחה בתחנה מסוימת, המורה המפעיל ניקב חור על הסמיילי הצמוד לשם התחנה.

המורים שיתפו פעולה באופן מדהים ובמקצועיות רבה.

השעה	כדרת	תצורף	מי אלוף? העברית!	טאבו	המרדף למילים נרדפות	מרתון העברית המתחדשת	ניבים במספרים
כיתה מארחת	הרב בנימין	הרב אלחנן	חדר מחשבים	הרב יוסף	הרב יוסי	הרב אליהו	ו
מורה מפעיל	בתיה שרית לימור	שירה הרב ידידיה	הרב יוסף הרב ינון	ענבל שרה	הרב מישאל הרב אלחנן	יפעת הרב אילוז	הרב בצלאל
9:15-9:35	ב	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי	ד	ה1	ה2	ו
9:35-9:55	ו	ב	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי	ד	ה1	ה2
9:55-10:15	ה2	ו	ב	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי	ד	ה1
10:15-10:35	ה1	ה2	ו	ב	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי	ד
10:35-10:55	ד	ה1	ה2	ו	ב	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי
10:55-11:15	ג אלחנן ושיינדי	ד	ה1	ה2	ו	ב	ג מישאל
11:15-11:35	ג מישאל	ג אלחנן ושיינדי	ד	ה1	ה2	ו	ב

הכרטיסיה שלי

ביום העברית:

כדרת

תצורף

טאבו

מי אלוף העברית?

המרדף למילים נרדפות

ניבים במספרים

העברית המתחדשת

שמי:

כיתה:

יום שיא בעברית

תיאור העשייה:

התלמידים פעלו בשבע תחנות שונות ומגוונות, כל תחנה עבדה על מיומנות שונה בעברית.

כל כיתה התחלקה מראש לשתי קבוצות שוות וקבוצות לאורך כל התחנות, וכל תחנה ארכה 20 דקות (מערכת הצלולים פעלה בהתאם: צלול לתחילת הפעילות וצלול למעבר לתחנה הבאה).

להלן שמות התחנות ופעילותן:

תחנה א': כדורת- באולינג

בתחנה זו נעשה שימוש בקרטוני החלב עליהם הופיעו מילים תקניות בעברית.

כל קבוצה נדרשה להפיל (ע"י הכדור) כמה שיותר מהר את כל קרטוני החלב ובסיום הפלתם להרים הכל ולהניחם על גבי השולחן. אחר כך חיברו משפטים איכותיים המשלבים בתוכם את המילים התקניות חפפתי את ראשי בתחפוף!...

- הקבוצה המנצחת היא זו שניסחה את כמות המשפטים האיכותיים הגדולה ביותר.

תחנה ב':

תצרף- פאזל

★ הפאזלים ניתנו בשתי רמות, לכיתות ב'-ג' ולכיתות ד'-ו'.

כל קבוצה קבלה כמות חלקים של פאזל אשר כתובים בהם מילים ושורשים, חברי הקבוצה נדרשו להרכיב את הפאזל מהר ככל שניתן ולאחריו קבלו שבלונה ריקה ונדרשו להכין בעצמם פאזל זהה עם מילים מנוגדות.

- הקבוצה המנצחת היא זו שסיימה ראשונה את שתי המטלות.

תחנה ג': טאבו

★ המילים ניתנו בשתי רמות, לכיתות ב'-ג' ולכיתות ד'-ו'.

כל קבוצה קבלה כרטיסי מילים ובהם מילים מקטגוריות שונות. כגון: נפח, נדיב, אבטיח, מלפפון, חשמלאי וכדומה.

לכל תלמיד ניתן כרטיס מסוים ועליו היה להגדיר את המלה הנתונה, ללא שימוש במילה עצמה. אם הקבוצה הצליחה לענות על הגדרתו ניתן כרטיס לילד הבא מתוך הקבוצה עד שתם הזמן והכרטיסים עברו לקבוצה היריבה.

הקבוצה המנצחת היא זו שצברה לעצמה את מספר הכרטיסים הרב ביותר.

תחנה ד': המרדף למילים נרדפות

★ הטקסטים ניתנו בשתי רמות, לכיתות ב'-ג' ולכיתות ד'-ו'.

כל קבוצה קבלה טקסט (הלקוח ממבחני המיצ"ב) ובתוכו היו מודגשות מילים מסוימות. על חברי הקבוצה היה להפוך את המילים המסומנות למילים נרדפות. כגון: רוח חזקה-רוח סערה, שמח-עליו, הסתכל-הביט, חושך-עלטה וכדומה.

בסיום הטקסט היה עליהם לכתוב רשימה של מילים נרדפות.

הקבוצה המנצחת היא זו שסיימה את שתי המטלות וכתבה רשימה ארוכה יותר ואיכותית.

תחנה ה': ניבים במספרים

בשבוע שלפני הפעילות כל כיתה קיבלה שלושה ניבים, הלקוחים מעולם הצומח, ופסלה אותם (בקבוצות) בפלסטלינה.

בתחנה זו התלמידים קבלו את כל הניבים בגימטריה. תחילה, היה עליהם לפתור את הניבים-לתרגם אותם ממספרים למילים ואחר כך לכתוב את הפירוש שלהם.

הקבוצה המנצחת היא זו שפתרה את מספר הניבים הגדול ביותר.

תחנה ו': מי אלוף העברית? KAHOOT

התלמידים קבלו שאלות שונות בעברית על גבי מסך הברקו (שאלות רב ברריות) ובידם דף עם האותיות א,ב,ג,ד. עם סיום השאלה היה עליהם להרים את הכרטיס כאשר התשובה שבחרו נמצאת בחלקו העליון של הדף. המורה המפעיל את התחנה סרק את תשובותיהם של התלמידים בנייד ומיד על המסך נתקבלו התוצאות- תלמיד שענה נכון תשובתו נצבעה בירוק ואילו הטועה תשובתו נצבעה באדום.

שאלות לדוגמא: איך אומרים בעברית מְזֻרֵן או מְזֻרֵן? רֶכֶּבֶל או רֶכְבָּל? חמש ספרים או חמישה ספרים? וכדומה.

הקבוצה המנצחת היא זו שחבריה הצליחו לענות נכון על מספר השאלות הגדול ביותר.

תחנה ז': מרתון העברית המתחדשת

על גבי השולחן הונחו כרטיסים שונים כשפניהם פונים כלפי מטה. כל קבוצה נדרשה להרים, בפרק זמן שניתן, כמה שיותר שלישיות המכילות שתי מילים ותמונה כגון: פיג'מה, נמנמת ותמונה של פיג'מה. הקבוצה המנצחת היא זו שהצליחה להשיג את מספר השלישיות הגדול ביותר.

בסיום הפעילות: התכנסו כל תלמידי בית הספר לצפיה בסרטון העוסק בקורות חייו ופועלו של 'אליעזר בן יהודה'.
כמזכרת, כל תלמידי בית הספר קבלו סימניה והזוכים מכל כיתה קבלו פרסים יקרי ערך.

עידוד קריאה

עידוד הקריאה נעשה עוד בראשית לימוד הקריאה בכיתה א'. כל תנועה שנלמדת, בתנועות הראשונות, מתבצעת בדרכים חוויתיות ומגוונות.

לדוגמא : בלימוד הצליל ה- התלמידים קולעים חלה.

בלימוד הצליל ט- כל התלמידים מתפקדים כטבחים ומכינים סלט.

בלימוד הצליל פ- מכינים פנקייקים וכדומה.

בסיום לימוד הקמץ, מגיעים ההורים למסיבה כיתתית בה חווים שיעור מקוצר מהמורה לעברית הממחיש את אופן הקניית הקריאה. כמו כן, הם נחשפים לאתר גמב"ה ומתנסים כמה דקות עם בנם בחדר מחשבים.

ביתר הכיתות העידוד נעשה באמצעות 'המלצה לספר'.

"חברותות" - בכל ראש חודש מתקיימת פעילות זו. כל התלמידים מקבלים טקסט מן המקורות ואחריו נשאלים שאלות שונות. תלמידי הכיתות הבוגרות יושבים עם תלמידי הכיתות הנמוכות, מתאמנים איתם על קריאת הטקסט ומתן תשובות לשאלות.

תחרות הכתיבה "מרוץ הצבי"

כמידי שנה משתתף בית הספר בתחרות הכתיבה הארצית "מרוץ הצבי". תלמידי בית הספר מקבלים הדרכה ממוקדת וברורה ועוברים תהליך כתיבה משמעותי לקראת הגשת הסיפורים לתחרות.

חשוב לציין כי בית הספר זכה פעמיים בתחרות המחוזית.

במקביל לתחרות הכתיבה הארצית, מתקיימת תחרות בית ספרית נושאת פרסים.

לאחר שהסיפורים עברו את כל תהליך השכתוב והטיוט, עברו הגהה והוקלדו הם נתלים על הקיר באופן אנונימי כאשר לכל סיפור ניתן מספר. לאחר מכן, במסגרת שיעור עברית, יוצאים התלמידים למסדרון ובוחרים שני סיפורים. את בחירתם מנמקים בדף המיועד לכך ומשלשלים אל תיבת הקלפי.

ספירת הקולות מתבצעת על ידי רכזת העברית ונעשה כנס מיוחד לזכייה זו בשיתוף הורי תלמידי הזוכים.

כל תלמיד שנטל חלק בתחרות זו מקבל תעודה והזוכים נשכרים בפרסים יקרי ערך.

עידוד כתיבה

מתקיימים בכל הכיתות תהליכי טיוט ושכתוב.

התלמידים מתרגלים כתיבה על פי הסוגות השונות באופן קבוע בכל שבוע. העבודה נעשית אף לעתים בזוגות.

ספרייה בית ספרית

בשעה טובה ומוצלחת הוקמה, לראשונה, ספרייה בית ספרית. לספרייה זו הוקצה מקום חדש ומרווח המאובזר בספרים רבים ומגוונים מתחומי דעת שונים. המקום מזמין ונעים ואותו מפעילה ספרנית מיוחדת בשם 'מרים כהן' במשך שלושה ימים בשבוע בשיתוף נאמני ספרייה מכיתות ה' ו'.

הספרייה נועדה לקריאה מהנה בשעות ההפסקה, לעידוד הקריאה ולשילוב שעת קריאה קבועה במערכת שעות העברית בכל הכיתות.

מפגש עם סופרת

כמידי שנה מתקיים מפגש עם סופר/ת בו נחשפים תלמידי בית הספר לעוד ועוד סופרים וספרים.

השנה, במסגרת חודש השפה העברית, התארחת בבית הספר הסופרת 'נאוה מקמל עתיר' במופע מרתק ומיוחד לתלמידי והורי כיתות ג'-ו'. שם המופע: "קיסר השכונה".

התלמידים וההורים זכו למפגש ייחודי, חינוכי וערכי שהוגש בשפה רהוטה וברורה. בעקבות חשיפה זו ניגשו התלמידים לחפש את ספריה של נאוה וקראו כבר את רובם.

מצורף בזה מכתב, אותו כתבה הסופרת 'נאוה מקמל עתיר' למפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד 'יעל נדלר'.

בס"ד

יעל היקרה שבוע טוב!

אני רואה לעצמי חובה נעימה לספר לך על פינת חמד יוצאת דופן שהיה לי הכבוד והעונג להתארח בה במסגרת שבוע העברית.

המופע "קיסר השכונה" (שלי ושל השחקן נבו קמחי), הופיע בערב חגיגי להורי וילדי בית הספר "אור לציון" בישוב כוכב יעקב.

ואם היתה לי חוויה מרגשת בהופעתי כסופרת, הרי היא היתה שם.

התפעמנו מן העשייה החינוכית המרהיבה בתחום העברית הנעשית בבית הספר (רכזת החינוך הלשוני, בתיה ברכץ, ראויה לכל שבח), מאהבת הספר המוקנית לתלמידים, משאר הרוח.

התרשמנו מן הצוות החינוכי ובראשו הרב בצלאל אריאל מנהל בעל שיעור קומה שמעטים כמוהו פגשנו.

לא מובן מאליו הוא שבערב קר יגיעו כל כך הרבה הורים עם ילדיהם לבית הספר ויישארו לשאול ולהגיב עוד שעה ארוכה גם אחרי שהמופע תם.

אשרינו שיש לנו בתי ספר שכאלה!

שלך,

נאוה מקמל עתיר.

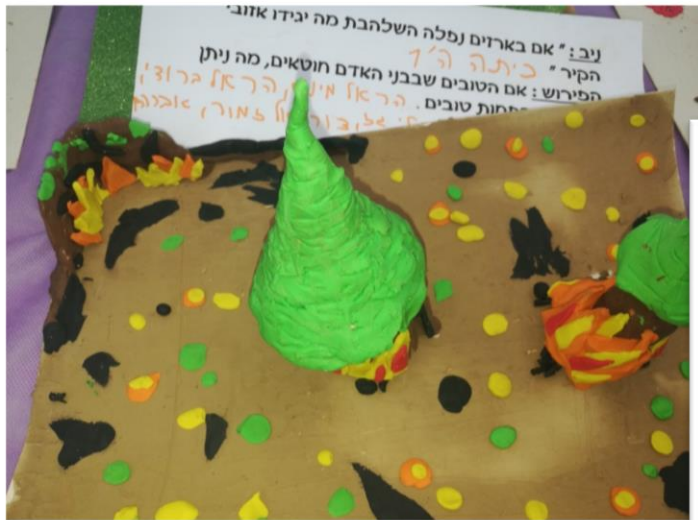
פיסול ניבים בפלסטלינה

כחלק מהעשרת השפה, נתקיימה בחודש שבט פעילות של 'פיסול ניבים' מפלסטלינה הלקוחים מעולם הצומח בהקשר לתקופה.

כל כיתה קבלה שלושה ניבים ונדרשה לפסל אותם באופן קבוצתי מחומרים שונים כגון: פלסטלינה, חמר, חומרים מן הטבע וכדומה.

הניבים התחלקו בהתאם לשכבת הגיל כגון: "התפשטה כאש בשדה קוצים", "לא דובים ולא יער", "איש תחת גפנו ותחת תאנתו", "אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהנה"...

התוצרים היו מיוחדים והעיקר שבדרך זו התלמידים למדו והפנימו את הניבים.

נואם צעיר

כטיפוח השיח הדבור, העלאת הביטחון העצמי וטיפוח ההבעה בעל פה מתקיימת בכל שבוע תוכנית "הנואם הצעיר" בכיתות ב'-ו'.

בחלק מהכיתות התלמידים נואמים בפני חבריהם בנושאים האקטואליים לאותו חודש ובחלק מהכיתות התלמידים נואמים על פי נושאים הקרובים לליבם. כגון: תחביבים, עיסוק הוריהם, עליית ההורים לארץ וכדומה.

כהכנה לכך, התלמיד מעלה את הדברים על גבי הכתב ומראה למורה. לאחר אישור המורה מתאמן בבית להקראה איכותית בפני הוריו ואחיו ומחתימם על כך. אח"כ מקריא זאת פני חבריו לכיתה כאשר חלק מהנאום נעשה בעל פה וחלק בהקראה תוך שילוב תמונות להמחשה.

פעילויות מתוקשבות

במסגרת שעות העברית התלמידים נכנסים, באופן קבוע בכל שבוע, לחדר מחשבים. שם מבצעים משימות מתוקשבות מאתר 'אופק דיגיטלי' בנושאים שונים. משימות בלשון, בהבעה, בהבנה וכדומה.

התלמידים נהנים מלימוד זה ונשכרים מאד.

לסיכום:

בית הספר 'אור לציון' זכה להגיע בפעם האחרונה לעשירון העשירי במבחני המיצ"ב בעברית הודות לעבודה מאומצת, מושקעת, מקצועית ואיכותית.

העבודה עקבית תוך שיתוף פעולה מלא של כלל הצוות ובראשם צוות עברית.

שאיפתנו להתקדם ולהתפתח עוד ועוד בתחום החינוך הלשוני.